

MIJN MOEDER en ik

De moeder van **Mei Li Vos** (40) was als **kostwinner** haar tijd vooruit. Ze bleef voor haar kinderen vaak **op afstand**, behalve als ze hen observeerde met haar **geliefde fotocamera**.

‘Ik heb geen vriendinnenband met mijn moeder. We zien elkaar soms maanden niet, we mailen en sms’en vooral.

Dat vinden we allebei prima’

“Mijn moeder was vanaf de jaren zeventig zelfstandig ondernemster. Ze had zichzelf het drukkersvak geleerd. Haar drukkerij stond achter ons huis en mijn vader verkocht de boeken in zijn boekhandel. Mijn moeder was heel handig, ze kon elektra aanleggen en timmerde onze bedjes. Ze regelde thuis alles, want mijn vader was een flierefluiter die soms rijk, maar vaak ook heel arm was. Mijn moeder droeg de zorgen voor zijn roekeloze leven en was permanent gestrest. Zij zorgde voor een stabiel inkomen en had het met zes kinderen ontzettend druk.

Een vriendinnetje in die tijd had een moeder die ’s middags klaarzat met thee en verjaardagspartijtjes organiseerde. Dat wilde ik ook! Wij hadden een huishouden van Jan Steen. Soms kwamen we te laat op school met ongekamde haren en spraken de andere moeders daar schande van. We vormden een woongemeenschap met twee andere gezinnen. Ze vingden daar ook ex-gedetineerden op die moesten resocialiseren. Alles moest je delen en je was nooit alleen. Mijn vriend en ik hebben een latrelatie. Dat heeft vast te maken met mijn jeugd. Eén keer heb ik samengewoond en dat wilde ik nooit meer. Vreselijk, die aantasting van mijn privacy. Mijn ouders leefden vanuit een sociaal-christelijke roeping. Onze hele opvoeding was vergeven van het geloof. We moesten vaak naar de kerk en mijn vader deed bijbelstudie met ons. Hij preekte altijd over arbeidsethos. Op zaterdagochtend uitslapen was ledigheid en des dui-

Fotobijlschrift

MIJN MOEDER en ik

vels oorkussen! Ik had een permanent schuldgevoel, bijvoorbeeld als ik lui was geweest. Pas rond mijn dertigste besepte ik dat die gevoelens niet terecht waren. Wij zijn opgevoed met het idee dat je verantwoordelijk bent voor je eigen lot en dat je financieel onafhankelijk moet zijn. Ik heb nooit schulden gehad of rood gestaan. Mijn vijf broers en ik hadden thuis allemaal een taak. Zodra we konden staan moesten we helpen met de afwas. Dan kreeg je een sticker en had je je zakgeld verdiend. Wat karakter betreft lijkt ik het meest op mijn vader: fel, provocerend, altijd vol ideeën, maar nooit iets afmaken. Van mijn moeder

mijn huidige vriend ontmoette. Hij zei: je mag me ook wel vertellen dat je van me houdt, hoor! Echt diepgaande dingen bespreken vind ik moeilijk met mijn vriend. Omdat ik heb geleerd dat je problemen zelf op moet lossen. Ik heb nooit gerebelleerd tegen mijn moeder, want ik voelde wel dat ze het zwaar had. In de puberteit kreeg ik anorexia, maar ook daar konden we nauwelijks over praten. En als ouder kun je je kind heus niet meer laten eten, al ga je op je kop staan. Mijn moeder is met haar ouders getraumatiseerd uit de oorlog gekomen. Haar eerste herinneringen zijn uit het interneringskamp in Indonesië, waar ze gevangen zat met mijn oma. Over die tijd spraken zij nooit, want dat was te pijnlijk. Ik ben nu zwanger en hoop dat ik dat met mijn kind een stukje beter kan doen. Kijk, ellende kan je zomaar overkomen, maar je hoeft je er niet in je eentje ellendig over te voelen zonder je ooit te uiten. Mijn moeder heeft dat pas geleerd rond haar vijftigste, na de scheiding van mijn vader. Vanaf dat moment zag

‘Als kind wilde ik mijn moeders volledige aandacht, maar nu begrijp ik dat ze dat niet kon geven, **met haar driedubbele dagtaak**’

heb ik het zakelijke en rationele. Zij is half Nederlands-Indisch en half-Chinees, en hard werken en ondernemen is voor Chinezen heel belangrijk. Als kind hoopte ik vaak op meer aandacht van mijn moeder dan alleen even bij het ontbijt. Tegenwoordig heet zo’n opvoeding ‘liefdevolle verwaarlozing’. Mijn moeder fotografeerde graag en soms was ze ons ineens door haar telelens aan het observeren. Ze maakte een keer een jurkje voor haarzelf en een miniversie voor mij, waarschijnlijk in een vlaag van: ik moet toch iets leuks doen voor mijn dochter? Daar is een leuke foto van. Verder bleef ze vaak op afstand. Ze was niet zo knuffelig – ik ook niet – en ze kon slecht over gevoelens praten. Ook ik heb dat nooit zo goed gekund, tot ik

ik dat ze gelukkiger werd. Ik heb geen vriendinnenband met mijn moeder. We zien elkaar soms maanden niet, we mailen en sms’en vooral. Dat vinden we allebei prima. Of ik haar ooit iets heb verweten? Als kind wilde ik haar volledige aandacht, maar nu begrijp ik dat ze dat niet kon geven, met haar driedubbele dagtaak. En uiteindelijk zijn we alle zes heel zelfstandige mensen geworden. Ik mocht op mijn achtste al alleen naar een vriendinnetje in Arnhem. Eigenlijk is het een verwijt waarvan ik nu denk: ik ga straks ook niet honderd procent klaarstaan voor mijn kind en de hele dag vragen: wat wil je, wat voel je? O nee. En ik ben ontzettend trots dat mijn moeder zo’n zelfstandige vrouw is. Ze is een voorbeeld van hoe ik vind dat je zou moeten leven.”

Mei Li Vos was van 2007 tot 2010 lid van de Tweede Kamer voor de PvdA. Haar boek *Politiek voor de leek – een nietsontziend verslag van het leven aan het Binnenhof*, verschijnt in april. ISBN: 9789044617375